

Onnittelemme Jyväskylän rotaryklubia merkittävän juhlapäivän johdosta!

Käytän samalla muutaman sanan ja johdattelen ajatuksemme pieneksi hetkeksi Jyväskylän rotaryklubin alkuhetkiin ja sitä edeltävään aikaan.

Muutaman miehen kokoontumisesta alkunsa saaneella kansainvälisellä rotaryliikkeellä on melko hyvin tunnettu historia. Ensimmäinen kokoontuminen tapahtui v. 1905 Chicagossa ja sen läsnäolijat ovat tarkkaan tiedossa. He olivat tuolloin 37-vuotias **Paul Harris**, hiilikauppias **Silvester Schiele**, kaivosinsinööri **Gustavus Loehr** sekä vaatturiliikkeen harjoittaja **Hiram Shorey**. Nämä miehet sopivat, että he perustaisivat klubin sen aatteen pohjalle, että liikemiehet voisivat ja heidän tulisi olla toistensa henkilökohtaisia ystäviä.

Tästä tapaamisesta viisi vuotta eteenpäin Paul Harris perusti Rotary Internationalin ja mukaan tuli keskeisenä elementtinä hyväntekeväisyys. Tätä nykyä järjestö jakaa ohjelmiansa kautta hyväntekeväisyyteen vuosittain reilusti yli sata miljoonaa euroa. Pienestä kokoontumisesta on siis kasvanut monien vaiheiden kautta jotain hyvin merkittävää.

Suomessa rotaryliike on saanut alkunsa Hotelli Kämpissä vuonna 1926 pidetyssä kokouksessa. Helsingin jälkeen toimintansa aloittivat Turun rotaryklubi 1929, Viipuri vuonna 1931, Tampere 1933, Oulu vuonna 1934 ja Vaasa 1935. Ennen talvisotaa klubeja oli maassamme kahdeksan ja jäseniä niissä noin 250.

Hyvät Jyväskylän rotaryklubin ystävät,

Jyväskylän rotaryklubi on maassamme ensimmäisiä sodanjälkeen perustettuja klubeja. Se tekee juhlapäivästä erityisen arvokkaan; klubi on liittynyt osaksi alueensa historiaa maamme jälleenrakentamisen alkuajoista lähtien.

Klubien toiminnalla on aina oma merkityksensä lähialueensa historiaan. Siksi myös klubien kirjoihin ja kansiin tallennettu aineisto on yksi oiva työväline tarkastella tätä historiaa.

Muutama sana ensin kummiklubinne Vaasan RK:n alkuhistoriasta. Sen perustamisessa aktiivisessa roolissa olivat Helsingin ja Oulun klubit, mutta kummiksemme tuli lopulta Tampereen rotaryklubi. Klubin ensimmäisenä presidenttinä toimi **Kaarlo Rautio** Vaasan Puuvilla Oy:stä ja sihteerinä **Selin Westman** Vaasan Kone ja Automobiilivälityksestä. Pöytäkirjojen mukaan ensimmäisestä RI:n jäsenmaksusta selvittiin pankkilainalla, jonka presidentti ja sihteeri henkilökohtaisesti takasivat!

Hyvät ystävät!

Vaasan rotaryklubilla on ollut kunnia toimia Jyväskylän rotaryklubin kummiklubina.

Mitä sitten muistamme tänään 70-vuotisjuhlaansa viettävän klubin alkuhetkistä? Harva kummankaan klubin nykyisistä jäsenistä oli tuolloin vielä syntynyt. Näin ainakin arvelimme, kun asiaa pohdimme klubinne presidentin **Kyösti Saarimäen** kanssa aiemmin tällä viikolla.

Selvittääkseni asiaa tarkemmin kävin piirimme 1380 apulaiskuvernöörin **Arja Rantasen** kanssa läpi Vaasan maakunta-arkiston tietoja. Saimme käsiimme muistiin kirjattua tietoa Jyväskylän rotaryklubin perustamisesta 70 vuoden takaa.

Klubimme eräässä muistiinpanossa todetaan näin:

”Vuonna 1943 kehotti piirigovernor **Jon Hartman** Vaasan Rotaryklubia perustamaan uudet klubit Pietarsaareen, Jyväskylään ja

Kokkolaan. Vaasasta tulikin sotien jälkeen tehokas rotaryliikkeen innovaatiokeskus. Pietarsaari sai perustamiskirjansa 28.2.1945, Jyväskylä pitkällisten keskustelujen jälkeen 5.12.1945 ja Kokkola 10.1.1946.”

Vuosikertomuksessa 1944–1945 todetaan, että uusien klubien perustaminen sotavuosina oli mahdotonta, mutta Suomen irtauduttua sodasta innostus uusien klubien perustamiseen Pietarsaaren, Jyväskylän ja Kokkolan kaupungeissa oli suuri. Vaasan RK:sta presidentti **Carl Gustav Tennberg** teki ison työn Jyväskylän RK:n perustamiseksi.

Kirjeenvaihdon seassa on kirje, joissa puhutaan uusista klubeista:

2.3.1944 piirikuvernööri Jon Hartman tiedusteli Vaasan RK:n presidentiltä miten uusien klubien perustaminen etenee. Piirigovernor painotti ruotsinkielisessä kirjeessään, että ”tänä kriittisenä aikana, jossa maamme nyt elää, olisi äärimmäisen tärkeää demonstroida rotaryliikkeen leviämisen avulla, että kannattamme demokraattisia ja kansainvälisiä aatteita maailmanrauhasta ja kansojen yhteisymmärryksestä riippumattomien kansakuntien välillä.”

Myös kutsu charterjuhlaan 5.12.1945 Hotelli Jyväshoviin on arkistoitu.

Arvoisat juhluvieraat!

Haluan toivottaa klubille menestystä ja pitkää ikää ja kaikille teille mukavaa ja muistorikasta juhlapäivää!

Vaasan rotaryklubin presidentti **Teemu Paavola**